

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ

DEPARTMENT OF DESIGN

VINIČNÍ MAJER V JAROSLAVICÍCH

WINE FARMSTEAD IN JAROSLAVICE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Lenka Levíčková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Barbora Ponešová, Ph.D.

BRNO 2016

Zadání bakalářské práce

Číslo práce: FA-BAK0034/2015
Ústav: Ústav navrhování
Studentka: **Lenka Levíčková**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **Ing. arch. Barbora Ponešová, Ph.D.**
Akademický rok: 2015/16

Název bakalářské práce:

Viniční majer v Jaroslavicích

Zadání bakalářské práce:

Rozkrývání a obnova hodnot kulturní krajiny Jaroslavicka. Částečně využívaný areál bývalé rozsáhlé cihelny. Téma nových architektonických forem v postindustriální krajině. Analýza prostorotvorných prvků a vazeb v krajině. Strategie obnovy ve vztahu areál – sídlo a sídlo – krajina.

Cílem práce je vypracovat architektonický návrh viničního majeru (rozlehlé vinařské usedlosti) v areálu bývalé Jaroslavické cihelny. Areál je dnes částečně využíván malým rodinným vinařstvím. Stavební program bude kromě vlastního vinařského provozu (pokrývajícího produkci cca 5-10 ha vinic) obsahovat degustační a společenské prostory, ubytování a stravování pro nejméně 50 osob a další funkce dle volby studenta. Důraz bude kladen na řešení jednotlivých provozů ve vztahu ke specifické krajině Jaroslavicka i vlastního postindustriálního areálu.

Rozsah grafických prací:

Teoretická východiska:

Analýzy místa, Vlastní strategie / Koncept

Podrobná dokumentace:

Situace širších vztahů, Situace 1:1000 / 1:500

Charakteristický řez územím 1:1000 / 1:500

Půdorysy 1:200 / 1:100 včetně legendy místností a výkazu výměr

Charakteristické řezy, pohledy 1:200 / 1:100

Detail 1:50 – 1:1

Perspektiva / Axonometrie (exteriér, interiér)

Architektonický model, Průvodní zpráva

Seznam literatury:

Rozsah grafických prací:

Teoretická východiska:

Analýzy místa, Vlastní strategie / Koncept

Podrobná dokumentace:

Situace širších vztahů, Situace 1:1000 / 1:500

Charakteristický řez územím 1:1000 / 1:500

Půdorysy 1:200 / 1:100 včetně legendy místností a výkazu výměr

Charakteristické řezy, pohledy 1:200 / 1:100

Detail 1:50 – 1:1

Perspektiva / Axonometrie (exteriér, interiér)

Architektonický model, Průvodní zpráva

Seznam odborné literatury:

CÍLEK, V. a kol.: Krajina a revoluce. Malá skála, 2005

NORBERG-SCHULZ, Ch.: Genius loci. Dokořán, 2010

Stavební zákon (183/2006 Sb.), prov. vyhl. (501/2006 Sb., 268/2009 Sb, a 398/2009 Sb.)

NEUFERT, E., NEUFERT, P: Navrhování staveb, Consultinvest, 2000.

FROLEC, V., POŠVÁŘ, J. a kol.: Vinohradnictví. Brno, 1973.

MATUSZKOVÁ, J., KOVÁŘŮ, V.: Vinohradnické stavby na Moravě. Šlapanice, 2004.

MARKEL, M.: Dějiny Jaroslavic. Jaroslavice 2006

PONEŠOVÁ, B., FORETNÍK, j.: Atlas zelených staveb - současná udržitelná architektura. VUT FA, 2012.

MIKŠÍČEK, P.: Sudetská pouť aneb Waldgang. Dokořán, 2005

Termín zadání bakalářské práce: 15. 2. 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: 9.5.2016

Bakalářská práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a bakalářská práce v elektronické podobě.

Lenka Levíčková
Student(ka)

Ing. arch. Barbora Ponešová, Ph.D.
Vedoucí práce

doc. Ing. arch. Antonín Novák
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 15. 2. 2016

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
Děkan

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Řešené území se nachází na Jižní Moravě u obce Jaroslavic, které se rozprostírají u hranic s Rakouskem. Zpracovávaná parcela je areál bývalé cihelny a přilehlé vinice západně od Jaroslavic. Území je vymezeno pozemky p.č. 8706 (usedlost současné vinařství), 8707(sklep), 8708, 8709, 8712, 8713, 8714, 8716, 8717, 8718 (vinice), 8719, 8719, 8720(vinice) v k. ú. Jaroslavice a 454, 455, 462, 463 (všechny vinice), 464 a 259/2 v k.ú. Oleksovičky.

URBANISMUS / STRATEGIE / KONCEPT

V průběhu historie místo prošlo změnou od budování vinohradů až po těžbu spraše, dnes se majitelé znovu ubírají k rodinnému dědictví - vinařství. Tématem práce je vytvořit na tomto místě viniční majer ve vztahu k specifické krajině Jaroslavic a postindustriálního areálu.

Koncept zachová stávající krajinu místa, která je utvářena dvěma rozdílnými strukturami – vinicemi a odtěženým svahem, které dodávají místu nezaměnitelnou atmosféru.

Krajina jižní Moravy je především rovinná, s mírnými kopci. Zde je tento stereotyp porušen a odtěžený svah se stává fenoménem místa. Zásahy člověka si zde příroda postupně přetváří podle svého a zářez svahu zaujímá neodmyslitelnou součástí místa, kterému dodává velkolepost. Lineární struktura vinice poskytuje místu lehkost a propojenost s okolím. Skýtá výhledy do okolní krajiny a je hlavní vizuální stránkou vinařství. Kontrast antropozemě s úrodnou zeminou přináší místu jedinečnou kombinaci.

Snahou je vytvoření vinařství, které postupem času s místem splyne. Je přirozenou součástí svahu, komunikuje, je kompaktní a zároveň dává najevo svou důležitost, nevytváří bariéru. Výraz navrhované stavby má evokovat atmosféru vinařství s celou škálou vůní a chutí. I když návštěvníci nepřijedou primárně za vinobraním, či ochutnávkou, vinařství by v nich mělo zanechat jeho atmosféru, kontakt s krajinou, splynutí se svahem a vinicemi. Práce zůstává součástí rodinného dědictví, rodině je však ponecháno soukromí a naopak práce je více orientovaná ke sklepní uličce.

Umístění vinařství vytváří pomyslnou hranici mezi těmito hlavními fenomény. Střetává se zde částečně odtěžený svah, který pozvolna navazuje na viniční řádky. Rastr vinic dále prostupuje skrz hmotu vinařství, což se propisuje i do jeho celkového konstrukčního řešení.

Vinařství navazuje na sklepní uličku, která se otvírá k celému pozemku cihelny. Parkovací stání se rozprostírá na několika místech v blízkosti objektu pro zachování pohodlí návštěvníků.

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Zásadním prvkem architektonického řešení se stává rastr vinic, který se propisuje a definuje jednotlivé provozní prostory. Výrazným motivem jsou dělicí stěny, které určují propojenost provozů. Dimenze mezi stěnami se obměňují a dodávají tak rozličnou intimitu prostorů. Mezi jednotlivými provozny jsou prázdné řádky, které navazují na terén a vytváří tak průhledy do vinic a otevřenost stavby. Rytimizace řádků je umocněna stěnami, které vystupují a dotváří fasádu domu. Architektonické provedení návrhu respektuje morfologii terénu.

Hlavním těžištěm vinařství se stává degustace, která spojuje výrobu a ubytování. Podstata degustace spočívá v místě, které dovolí člověku nasát atmosféru vinařství a tak proniknout do spektra jeho chutí. Tento prostor je otevřen k jižnímu svahu vinic a poskytuje tak při ochutnávce přímý kontakt s místem.

Výroba je propojená sklepem, který slouží i jako menší degustační prostor. Návštěvníci mají tak bezprostřední kontakt s výrobou. Ten navazuje na lisovnu, kde probíhá zrání a kvašení vína. Lahvování a etiketování probíhá v zadním prostoru hlavní haly. Hrozny se zpracovávají gravitační metodou v prvním patře, kde se nachází i pracovní dvůr s přístřeškem pro traktor a uschování ostatního nářadí. Zásobování a expedice se nachází v přízemí, která následně navazuje na suchý a mokrý sklad. Zázemí pro zaměstnance s šatnou a sprchou jsou umístěny ve výrobní části. Výroba je s degustační částí propojena schodištěm a výtahem, který ústí do lobby, tzv. recepce spojené s prodejnou vína, která je hlavním vstupem pro návštěvníky.

Důležitou podstatou ubytování ve vinařství je otevřený prostor, částečně zapuštěný do terénu, který poslouží pro přespání či krátkodobému pobytu. Systém rozdělení jednotek je koncipován s ohledem na různý počet návštěvníků. Variabilita prostupujících stěn rozděluje a udává jednotkám škálu jejich soukromí. Některé terasy se propojují, jiné mají soukromější charakter.

Ubytování je situováno podél svahu vinoucí se ke sklepní uličce. Orientace jednotek je na jih s výhledem do bažantnice. Dispoziční řešení apartmánu sestává z plynulé návaznosti prostor s postupně se zvětšující úrovní intimity. Na vstup do objektu navazuje společenský prostor propojený s jídelnou a kuchyňkou, pokračující na vyvýšené úrovni koupelnou a ložnicí, které jsou osvětlené střešními světlíky. Každý apartmán má přístup na vlastní terasu.

STAVEBNĚ TECHNICKÉ ŘEŠENÍ

Konstrukční řešením je z ocelového skeletu opláštěný ocelovými plechy. Z exteriéru cortenovými plechy a z interiéru přírodní povrchovou úpravou ocelových plátů. Skelet jako základ, obalovaný proměnlivými prvky je odevávna základem jakéhokoli mobilního a přitom zjednodušeného systému. Ocel je v interiéru v kombinaci s betonem a skla.

Corten je v čase proměnlivý a postupně získává patinu. To stavbě dodává zajímavé zbarvení, které reflektuje cestu od různorodosti a kontrastu krajinných prvků, směrem k jejich postupnému sjednocení. Subtilnost ocelových plátů dotváří odlehčenost stavby.

Zpevněná plocha cest a parkovacího stání je z štěrkového trávníku. Terasy ubytovacích jednotek a degustace jsou stejně jako v interiéru z betonu.

Pozemek je ponechán přirozené obnově. Náletové dřeviny jako jsou akáty a bezy budou rekultivovány lokální dřevinou. V místě přechodu mezi vinařstvím a cihelnou budou vysazeny remízky, které slouží jako „obranný val“ chránící před prachem, erozí a zmírňující extrémní počasí. Kombinace dubu, javoru a šípkových keřů vytvoří typická ráz krajiny. Podél severní strany pozemku budou vysázené ovocné stromy, které tvoří přirozenou hradbu. V blízkosti rodinného domu investorů bude vysazen extenzivní krajinný sad s kombinací meruněk, třešní a broskví, které jsou typické pro místní krajinu, pro zvýšení soukromí z východní strany.

TABULKA BILANCÍ

Celková plocha pozemku – 68 500 m²

Zastavěná plocha staveb - 1 383 m²

HPP nadzemních ploch – 1 021 m²

HPP podzemních podlažních ploch - 438 m²

Celková hrubá podlažní plocha – 1 459 m²

Obestavěný prostor nadzemních podlaží – 2 811 m³

Obestavěný prostor podzemních podlaží – 1 515 m³

Celkový obestavěný prostor – 4 326 m³

Předpokládaná cena – 40 mil. Kč

Počet parkovacích a odstavných stání (pro ZTP, ZTPP) – 25 / 1